

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

CRÓNICA.

DESDE que á Fransa tenen lo cólera á més de varios remeys corporals més ó menos contradictoris, s' han inventat també remeys espirituals, com succeix sempre en semblants cassos, desde l' invenció de las set plagas d' Egipte fins al dia.

No tenim notícia de que s' apliqui als coléricos l' aygua de Lourdes, lo qual no deixa de ser estrany, si bé aquest medi terapèutic faria esborronar al doctor Koch, lo célebre metje alemany que diu y sosté que l' aygua es un medi casi segur de conducció y desarrollo del microbi; pero si no de l' aygua de Lourdes s' ha tret partit del paper y de la tinta de imprenta.

De manera que aixís com hi ha un paper de matar mosas, á Fransa venen un paper de matar microbis, ab autorisació de l' autoritat eclesiástica.

Hi ha en aquest paper una oració, una especie de *De-tente microbio que el Corazón de Jesús está conmigo*; y al peu de la pregaria s' hi llegeix una advertencia que diu: «Enganxéu un paper d' aquests á cada porta y no tinguéu por del cólera.»

Los tals papers se venen á un tant la fulla, y la santa religió que en mans de certs mercaders practica com ningú 'ls principis positivistas, fá negoci ab tot, fins ab lo cólera.

Y després diuen que 'l cólera es un cástich de Dèu. Aquesta es la *muletilla* de sempre: los que volen passar per més amants de la divinitat, solen atribuirli totas las maldats qu' ells executarian, si tenian poder per ferlas.

Hi ha una inundació, un cástich de Dèu. Un terremoto, un cástich de Dèu. Una epidemia, un cástich de Dèu. Ignocents y culpables, creyents é incréduls cauen abatuts per la mateixa plaga y Dèu, la suprema bondat, castiga; Dèu la suprema justicia, no fá distincions; Dèu la suprema misericordia, no té pietat.

¡Ah! Si en l' altre vida hi ha jugsats de primera instancia y regeixen los principis de justicia que informan lo Códich penal de tots los pobles civilisats, los que atribueixen á Dèu los terremotos, las inundacions y las epidemias no s' escaparan de anar á presiri per calumniadors, y 'ls que entabanen als llanuts emplint los lo cap de forornias y 'ls que 'ls allegeran las butxacas, venentlos oracions y gori-goris, aquests hi aniran per estafas.

Dich aixó apropósit dels frares de Manresa que, segons *La Montaña*, valent periódich de aquella ciutat, ja fá algun temps que predicen y manotejan, cridant al Có-

lera, aquest assot de Dèu que ha de purificar á la humanitat descreguda y desencaminada.

Los seus sermons son ultra-furiosos. Cada dia aterrisan al veynat enfilantlas per aquest istil, com si la vida del home no tingués un fi natural y la justicia divina un dia senyalat, perque siga necessari matar als homes á dotzenas y á centenars.

No s' recordan aquests frares que la causa de la crema dels convents de Madrit vá ser lo cólera. Llavors una multitud fanática vá donarla en dir que 'ls frares havian envenenat las fonts y ab aixó n' hi vá haver prou per encendre l' odi de la multitud.

Lo fanatisme produheix sempre aquest resultat; y 'ls mateixos que diuen que totas las catástrofes son obra de Dèu, ó no son prou lògics ó bé han de regoneixe que Dèu no vá ser del tot indiferent á aquell gran escabeig de frares.... Perque si l' Omnipotent se fica en aquestas cosas, llavors que hi havia 'l cólera á Madrit ¿tenia més que introduhir un parell de dotzenas de microbis dintre dels budells dels cremadors dels convents y deixarlos á mitj cami ab las camas enrampadas?

Però jo ja ho veig, pels augurs de l' época moderna, pels que s' atribueixen la facultat de interpretar los designis de la Providencia; certs fets no entran en compte.

Y aixís no tingan por qu' expliquin la causa de que las primeras victimas que vá haverhi á Tolon y á Marsella fossen un capellá y una monja.

En un dia sol van morir sis monjas dintre de un convent de Marsella. En cambi no ha mort un sol soldat de la guarnició. ¿Perqué no explican aquests contrastes?

Y 'l mateix Papa ¿qué ha fet? ¿No ha enviat una petita cantitat del gran tresor de Sant Pere per ausiliar als coléricos del Mitj-dia de Fransa? Consti que no li reprobo; pero 'ls que atribueixen lo Cólera á la ira divina haurian de criticar al Papa, que acut als diners y no á las benediccions, per remediar l' estat de aquells infelissos.

¿Será que fins lo Papa té més confiança ab una moneda de cinch franchs que ab una fulla de las del *De-tente microbio*?....

Hi vist en un periódich religiós que la Cort celestial está á punt de augmentarse ab dugas novas individuos. L' una fá una pila de sigles que s' espera; l' altra es més moderna.

Veritat es que aquella era un infelis porquera, y l' última una gran senyora. Fins per anar al Cel hi déu haver trens expressos y trens tortugas.

La pobra porquera no es altra que l' heroica donzella de Orleans, Joana d' Arc, que després de salvar á la Fransa invadida pels inglesos, vá ser acusada de bruixa y cremada pels capellans.

L' horrendo sacrifici vá consumarse baix la presidencia del bisbe de Beauvais.

Aixó no quita perque avuy lo clero se renti las mans de aquell crim, donant á la pobra bruixa un diploma de santa.

Però al menos ab aquesta no hi podrán fer gran negoci: las sevas cendras van ser donadas al vent, de

manera que no 'n queda ni una branilla de costella per un reliquiari.

L' altra individua es la filla de Victor Manuel I, antepassatdel actual rey Humbert, senyora virtuosa á tot serho, *segun cuentan las crónicas*.

La santa en porta era mare ademés del ex-rey de Nápols Francisco II, y tia del ja nomenat rey Humbert, qual pare Victor Manuel vá destronar al primer.

Si 'l projecte de canonisació segueix endavant, á la pobra santa se li esperan molts mals de cap.

Lo rey Humbert comensará posanlla en un altar y com á rey y poderós qu' es l' omplirá de regalos y de ciris, demanantli que com á bona tia y descendent qu' es de la casa de Saboya, se digni mantenir eternament l' unitat de Italia. La santa al veure tanta devoció y tants regalos, no podrá menos d' enterirse.

Però per un altre costat, Francisco II, lo ex-rey de Nápols, *tronat y destronat*, no podrá cremarli tants ciris, perque no té tanta renda; pero no s' cansará de demanarli que siga per ell una bona mare y que li torni 'l trono que 'l pare del rey Humbert vá arrebatarli.

¿Han vist vostés compromissos més grans? Creguin, n' hi ha per tirar la corona al foch. La pobra santa en la impossibilitat de fer content al un y al altre, podrá dir que 'l primer dia que van ferla santa, vá entrar al infern.

Lo govern dona un parte cada dia relatiu á la salut d' Espanya.

Lo parte del govern, pèl regular, comensa de la següent manera:

«Continua en la Peninsula disfrutándose el incomparable beneficio de perfecta salud.»

¡Incomparable!

Gran cosa es la salut; pero y 'ls quartos? Perque are no tenim cólera; pero 'ls negocis se paralisen y la miseria amenssa.

Aquí de 'n Carlos Altadill:

Voldria que algú 'm digués,
(puig jo may ho he sapigut)
quan un home pateix més,
si ab diners sense salut
ó ab salut sense diners.

P. K.

DINTRE 'L MINISTERI.

TRAGICOMEDIA, QUE AB LO TEMPS POT ARRIBAR Á SER HISTÓRICA.

LOCH de la acció: lo menjador de casa en Cánovas.

Personatjes: lo Mónstruo, Romero Robledo, Pidal y la criada.

Actes: un y dolent.

Al aixecarse 'l teló, 'ls tres comensals s' assentan á taula y empunyan la forquilla. En Pidal s' estufa las grans patillassas; en Romero ensenya las dents.

CÁNOVAS (*girantse cap á la porta*).—¡Espanya! ¡Pst! ¡Espanya! Ja pots comensar.

PIDAL (*admirat*).—¡Espanya! ¿qué vol dir ab aquest crit?

ROMERO (*rihent*).—¡Hola! ¿aixó no sab? Ja 's véu qu' es novici: Espanya es lo nom de la criada de don Anton, y ara, per lo tant, crida á la criada.

PIDAL (*amoscat*).—Gracias per la lliçó: ja ho tindré present.

(*Entra la criada, deixa una plata sobre la taula y gira qua.*)

CÁNOVAS.—Vaja, senyors: ataquín la gasófia y mentres tant explicaré l' idea que m' ha fet reunirlos á casa meua.

ROMERO (*deixa la forquilla, en sech*).—¿Com s' entén? ¿per explicarnos ideas 'ns ha fet venir? Jo 'm pensava que no 's tractava de res més que de menjar.

CÁNOVAS (*sonrient*).—¡Pst! Una mica de cada cosa: ja se sab que entre conservadors es impossible fer res de profit fora de la taula.

ROMERO (*fent una mueca*).—¡Bén dit!

PIDAL (*empassantse una bocada d' arròs*).—¡Amen! (*Torna á entrar Espanya ab un altre plat.*)

CÁNOVAS (*omplint la menjadora dels dos convidats*).—Pues, com deya, jo, en la possibilitat de futuras complicacions polítiques...

ROMERO (*ab malicia*).—¡Ejem!...

CÁNOVAS (*sorprès*).—¿Qué vol dir?

ROMERO.—¡Jo? Res: segueixi, segueixi.

CÁNOVAS.—En la possibilitat de futuras complicacions polítiques, jo desitjaria sapiguer si puch contar ab lo concurs, tant dels elements més verts com dels més madurs del ministeri: es á dir, si la coalició nea-conservadora es real y efectiva, ó si sols existeix en aparència.

ROMERO.—Hombre... jo... (*pega forquillada al plat y calla.*)

PIDAL.—¡Pst!... Per mi... (*alsa la copa y 's posa á beure.*)

CÁNOVAS (*ab serietat*).—Ja veurán, joves: aquí no 's tracta de fer brometa, sino de parlar clá y...

ROMERO.—Y andalús ¿eh? Pues bé: com á mi no 'm dolen prendas y al fi y al cap estich acostumat á anar ab gent de tota mena, declaro que no tindré inconvenient, encara que sigui fent sacrifici de certas cosetas, en posarme al costat del... senyor (*senyalant en Pidal*) y de tots los seus.

CÁNOVAS (*ab efusió*).—¡Bravo, xiquet! Ja se que vostè es tot cor. Y vostè (*mirant al ministre de Foment*) ¿qué 'm contesta?

PIDAL (*fent un esforç*).—¿Jo? Ja veurá: sapiguent que 'l senyor Romero fa un sacrifici anant ab mi, y no sentme, per altra part, gayre grata la seva companyia, declaro que...

CÁNOVAS (*desconcertat*).—¡Pero, don Alejandro, per la mort de Deu, no se las pegui tant forta! Don Francisco no ha tingut intenció de ofendrel.

ROMERO.—No senyor...

PIDAL.—Pero m' ha ofès: y com que l' home que conta ab las simpatias de 'n Moyano y ab l' apoyo de 'n Novaliches y ab lo concurs del verdader partit conservador no s' ha d' amilantar per res, estich resolt á dir lo que fá 'l cas.

CÁNOVAS (*aterrat*).—¿Y qu' es lo que fá 'l cas?

PIDAL.—Que aquest jove y jo no hi cabem en lo ministeri.

ROMERO.—Donchs perque s' hi ficava si 'l trobava petit per vostè?

PIDAL.—Perque 'm ván venir á buscar.

ROMERO.—¡Jal! Perque vostè ho demanava plorant.

PIDAL (*ab desprecí*).—¿Jo? ¿que 's figura que soch com vostè que per ser ministre va abandonar las sevas ideas?

ROMERO (*rihent com un plaga*).—¡Si! ¿y vostè qué ha fet? Lo mateix que jo... ¿Qué lo mateix? ¡Pitjor! Jo de vert m' hi tornat madur, cosa molt corrent; en tant que vostè de madur s' ha tornat vert, lo qual ja es més pelut.

PIDAL (*exasperat*).—¡Sino para la llengua, aquest plat...

ROMERO (*rihent*).—¡Uy! ¡quina por! ¿qué farà, guapo, qué farà?

PIDAL (*tirantli 'l plat per la cara*).—¡Aixó!

(*En Cánovas tracta de conlenir lo tumulto, pero es impossible: en Romero contesta del mateix modo y en un santiament tots los plats de la taula rodan per terra fets á micas, mentres los dos combatents s' aixugan lo suhor tot satisfets.*)

CÁNOVAS (*ab veu melosa*).—Fills, fills meus... calma, cordura; veig que tots dos son prou aixerits, tots dos me convenen: per lo tant aixó ja mirarém de arreglarho. Ara la qüestió es veure qui pagarà 'ls plats trencats, perque, francament, no es just que jo ho perdi.

ROMERO (*escusantse*).—¡Oh, miri...!

PIDAL (*fent lo mateix*).—¡Ah, veji...!

(*Mentres estan ab aixó, torna á entrar Espanya ab un altre requisit.*)

CÁNOVAS (*fent un brinco d' alegría*).—¡Ah, ja hi trobat la solució: la criada 'ls pagarà. ¿Que 'ls sembla?

ROMERO y PIDAL (*ab entusiasme*).—¡Aprobat!

Y continúan menjant, procurant arreglar la qüestió,

pero prenent sempre per punt de partida que l' Espanya pa ará 'ls plats trencats.

Un altre dia parlarem del acabament del fatori.

FANTÀSTICH.

En Cánovas es un mónstruo, en Sagasta es un fenómeno. Quan en Sagasta es al poder se torna nano; quan fá l' oposició creix. En lo poder dorm; en l' oposició es actiu. En lo poder es més lleig que una contribució nova; en la oposició fins se torna guapo.

Aquest dia en plé Congrés semblava 'l sisé toro de la corrida del diumenje. ¡Mare de Deu quinas embestidas! Y quina manera de desmontar al jefe dels Húsars de Antequera, y fins á n' en Cánovas.

L' Antonio va perdre 'ls estreps... y l' oremus. Se discutia la legalitat ó la ilegalitat dels partits y tractava de sostenir que som ilegals los que volém canviar la forma de govern per las vias legals. En Sagasta va ferli llegir una serie d' articles del Códich en los quals se demostrava palpablement tot lo contrari, y 'l Mónstruo va rebotre 'l llibre sobre la taula.

Es lo que fá sempre ab la llei: tirarla per 'quí en enllá.

Per lo demés l' home del tupé va creixent, tant que segons diuen malas llengüas, aviat tornarà á arribar al candelero.

L' esquerra 's va morint, víctima de las magarrufas de 'n Cánovas.

Los carinyos dels conservadors son carinyos que matan. Donchs bé, la major part dels esquerrans que havian de servir per fer la trabeta á n' en Sagasta, capitulan ab ell, entregantse incondicionalment.

Y com que la fusió resultava una mica estrota, s' ha aixamplat cambiantse 'l nom. Are 's diu partit liberal, y diu que será admés tothom que s' hi presenti ab bons fins.

Ep, are no 's fassin ilusions. Perque si 'n Sagasta puja al poder tornarà á ser un nano, dormirà com un sach de guix, no complirà res de lo que prometi y 'l seu ministre de Hisenda tornarà á inventar contribucions noves per arrancar al pobre contribuyent la mica de pell que li queda.

En Sagasta es com un roser (ja veuhen que no puch compararlo ab una planta més hermosa). La seva oposició es la primavera y llavors fá rosas. Lo seu poder es l' hivern y 's queda no més que ab las espinas.

Dias endarrera hi havia temor de que fòs condemnat á mort un militar al qual se l' hi seguia causa per desertor.

Afortunadament no s' ha confirmat lo rezel del públich.

Després de tot no es estrany. La situació conservadora ja no pot fusellar á ningú més. Si tractès de fusellar á algú no faria blanco. Desde la tragedia de Girona li tremola 'l pols.

No se si de por ó de remordiment.

Gangas del ofici.

L' altre dia 'l jutje va cridar-me á conseqüencia de l' última denuncia de la CAMPANA, preguntantme qui responia de mi. Un amich meu se va prestar á respondre 'n fins á dos mil pessetas, y la generositat del meu amich va salvarme de anar á la presó, per interina providencia, á imitació de 'n Comenje de Madrid.

Ab aixó ja ho saben: encare que siga un descamisat, lo jutje m' ha tassat en dos mil pessetas.

La ganga que se m' espera, encare es millor, ja que, dat que se 'm acusa del delict de lesa majestad, lo fiscal será capás de demanar que se m' imposin vuit anys y un dia de presiri.

Vuit anys y un dia de presiri per un párrafo de quatre ratllas. Dos anys de manutenció, vestit y lloguer per cada ratlla.

Are repassin tots los oficis d' Espanya y vegin si n' hi ha cap més de tant ben retribuít com lo de periodista.

Los liberals de Tarrassa ván celebrar dimars 22 de juliol, lo XII aniversari de la entrada y derrota dels carlins en aquella ciutat.

La CAMPANA DE GRACIA va ser convidada á la festa en la qual ván pronunciarse discursos molt entusiastas contra tots los carlins, aixis los qu' entran per sorpresa en las poblacions, ab lo fusell á la mà, com també contra 'ls qu' entran per sorpresa en los ministeris, disfressats de conservadors.

¡Un aplauso als liberals de Tarrassa!

Diu que l' aglomeració de gent es un gran perill en temps de cólera. Tant es aixis que en algunas provincias fins han fet tancar 'ls estudis.

Jo francament, no 'm quedaria á mitj camí y faria tancar las iglesias.

O tot, ó res.

En Pidal ataca al regne de Italia, declarantse partidari del poder temporal dels papas.

Lo govern italiá s' indigna, Italia reclama, la premsa italiana escriu articles sobre articles contra 'l govern espanyol, y ab motiu del poder temporal dels papas, arma un temporal de cent mil dimonis.

Pero aquí hi ha D. Anton, ¡lo Mónstruo fiero que quan convé serveix de para-rayos.

Lo discurs de 'n Pidal es corretjit, de manera que 'l publicat en la Gaceta diu una cosa y 'l publicat al cap de deu dias en lo Diari de sessions ne diu un altre molt distinta.

No n' hi ha prou ab aixó y en Cánovas fá un discurs desfent tot lo que havia dit en Pidal.

Y aquest passa per tot... No vá mossegarse la llengua, perque tenia la boca plena de turro.

Pero si no ell, ja vá dir algo l' arquebisbe de Santiago. Aquest prelat va contestar á n' en Cánovas, sostenint la causa del papa. Pero lo que diu un arquebisbe no es tant grave com lo que diu un ministre de la Corona.

Aixis es que Italia vá tenir que donarse per satisfeta. Y are vé 'l hó. En Pidal tant católich, tant intransigent, passa per formar part de un govern que regoneix la unitat de Italia, contentantse ab besar l' anell del arquebisbe en senyal de agrahiment.

Aixis arriuan certs homes á ministres: besant los anells dels arquebisbes y... otras cosas de 'n Cánovas.

CARTAS DE FORA.—Lo rector de Tarrassola continua fent sermons fréstechs com de costum. «No aneu á las casas de ball que son casas del dimoni, y totas las donas que hi van son deshonradas.» «Propietaris, si algun rabassaire treballa 'l diumenje, preneuli la vinya.» Lo rector de Tarrassola molts diumenjes rega l' hort de la rectoria, de manera que seguint las sevas doctrinas, lo bisbe li hauria de pendre la rectoria. Diumenje passat, en un bateig perque 'ls joves miravan més á las noyas que als sants, vá moure 'ls un escándol, dihentlos bruts y otras elegancias per l' istil. Aquest rector, té molt mala llengua: lo dia que si mossegui, s' envenena.

Lo rector de Montreal vá negarse á batejar una criatura, perque 'l padri, persona molt reputada, aquest any no s' ha confessat. Pero si 'l padri no tenia cap pecat ¿per quin motiu havia de confessarse? Quan se té la roba neta no 's fá bugada.

A Gratallops hi ha dos apotecaris que 's fan la guerra. Un d' ells es conservador y vá fer destituir al peató del corréu, perque duya las receptas que li encarregavan en los altres pobles á casa del altre apotecari.

—Aixó es mal fet, perque de un apotecari canovista no se 'n poden pendre ni las medicinas.

Un capellá de Arenys de Munt vá sorprendre á un marxant llegint la CAMPANA DE GRACIA y vá insultarlo, dihent que 'ls que fem la CAMPANA som uns calumniadors y uns embusteros. Mossen Xicoy, aquestas cosas no 's diuen á la espatlla. Quan tinga ganas de insultarnos, vinga á trobarnos cara á cara y li prometém arremangarli la sotana.

LO TRABUCAIRE PLATÓNICH.

HISTORIA REDOLINESCA.

Un dia de pluja y vent, va neixe tranquilament. Son pare, madú formal, s' anomenava Pidal.

A la seva ilustre mare l' hi deyan Mon á la cara. De modo que 'l mocetón va dirse Pidal y Mon.

Sense cap contrariat, l' infant va ser batejat.

Als sis anys van desmamarlo, y á un estudi van portarlo.

L' endemá d' estarse allí ja coneixia la i.

Als quatre mesos cabals ja comensava á fer pals.

Lo mestre s' horrorisava vevent lo que progressava. Y devogadas, en broma, l' hi deya:—¡Tú serás home!

A pesar d' aixó, 'l xicot era sumament devot. Y expontáneament solia aná á missa cada dia.

Lo seu gueto va pensá destinarlo á capellá.

De moment lo bon minyó va dirli... y després nó.

Dissipat aquest desvari, va ingressá en un seminari. Allí aprengué humanitats y altres distintos disbarats.

Va estudiar tot desseguida la realitat de la vida.

A cópia de fer gimnástica sa conciencia 's va fé elástica.

Per demostrá 'l seu alcance, va comprá un trabuch de lance. Volguent un dia tirar lo soroll lo va espantar.

Y al apuntá una finestra per poch obra 'l cap de un mestre. —Está vert, va di 'l minyó; no serveixo jo per xó.— Y va penjá á la carrera los hábits á la figuera.

Prenent l' ayre sibilitich, se posa á fé de politich.

Corra per valls y per monts
fent desgracias y sermons.
Va deixarse una gran barba
més espessa que una garba.
Un dia, tot d' un plegat,
no sè com, surt diputat.
No anava may al Congrés
sense consultà al confès.
Y lo que aquest l' hi apuntava,
en lo Congrés ho abocava.
La terra 's vá mitj badar
al sentirlo perorar.
Perque tenia uns pulmons
més grossos que dos melons.
Al dirli si era carlista
ell responia:—De vista.—
Las catòlicas en pes
l' estimavan d' allò més.
Perque á més de ser mitj sant,
era guapo y elegant.
Plé d' ardor y fé apostòlica,
inventa la *Unió catòlica*.
Al véure aquest regalo,
mols bisbes varen dir:—Malol!—
Pero ell, carregat de fé,
va respondre:—Y á mi qué!
Recull ab las sévas trassas
totas las *honradas massas*.
En Cánovas lo sorpren
y l' hi diu si se las vén.
Ell se posa á calcula,
preguntant quant n' hi darà.
L' altre ho pensa, ho considera,
y respón:—Una cartera.—
Regatejan, fan un pacte,
y en Pidal firma 'l contracte.
Arreplega incontinent
la poltrona de Foment.
Los carcundas de debó
cridan irritats:—¡Traició!
Ell riu, se calsa las botas
y 's posa á ferlos llangotas.
Y aquí teniu en Pidal
conservador—liberal.
Ara prou: cantém á coro,
¡afartam y digam moro!

C. GUMÀ.

N temps de la Milicia nacional, un mili-
ciano estava de centinella á altas horas de
la nit.
Tot d' un plegat véu un hulto que s'
acosta y crida:
—¿Quién vive?
—España.
—¿Qué gente?
—Jefe de día...

Lo centinella exclama per si mateix:—Gefe de día á
la una de la nit?.. No m' has de fuma. ¡Cabo de guardia!

Los sabis que s' ocupan d' estudiar lo cólera, no s'
entenén.

Avants deyan que 'l microbi era un animalet, lo qual
posava en alarma á la societat protectora d' animals.
Are diuhen que 'l microbi és un bolet.
Un fondista deya:—Lo murri del Cólera no t'è mal
gust: se menja á las personas ab bolets.

Los sagastins están entussiasmats ab lo seu *quefe*,
tant que 'l dia del seu sant van donarl' hi una serenata,
en la qual vá tocarse 'l duo de *l puritani*.

Sona la trompa intrépida
io pugneró da forte
e arrostrare la morte
gridando: *¡tenim fam!*...

Ademés s' ha obert una suscrició per regalarli un
objecte d' art.

—Un objecte d' art? deya un pescador, que millor que
regalarli una xarxa?

—Y perquè una xarxa?
—Home, per pescar al xanguets de l' esquerra.
—Vols dir que 'ls de l' esquerra son xanguets?
—Sí, hi ha bastants xanguets, algun llus, algun llo-
barro, y mols peixos sense sanch.

Un monólech de 'n Faura:

—Tothom se 'm tira á sobre, y, francament no en-
tenc perquè. ¿Perque hi dimitit en l' expectativa de
que pot venir lo Cólera?... ¿Y qué? Si aquest poble es-
túpit compregués la immensitat del sacrifici que hi
hagut de fer, m' aplaudiria plé d' entussiasme. És cert,
no ho negaré, que jo y 'ls companys que m' han seguit
teniam por... si, 'n teniam molta: lo valor no 's compra.
Pero digan las personas imparcials ¿es cert que en
aquests ultims dias hi havia en los mercats de Barce-
lona una gran escassés de gallinas? És indubtable. ¿Y
donchs qué hem fet nosaltres, després de tot? Nos hem
sacrificat; nos hem declarat *gallinas*, per véure si ab la
abundancia s' abarata 'l género.

L' últim discurs de 'n Pidal vá ser contra 'ls mestres
d' estudi.

Segons lo ministre de Foment, lo magisteri es un
martiri, y aquest martiri no poden arrostrarlo 'ls ho-
mes casats y ab familia: los millors mestres serían los
capellans.

A cada discurs una ensopogada.
És com lo burro del quento
lo famós D. A. Pidal,
que á cada pas que donava,
se trepitjava 'l ronsal.

Sembla que 'l govern disposa que ab motiu del cólera
s' organisin juntas de senyoras á Barcelona, Sevilla,
Málaga y altras capitals.

Are no més falta que aquestas senyoras sigan joves y
guapetas.

Perque si un hom' ha de morir del cólera, al menos
que no mori vevent visions.

Conversa entre dos cegos:

—Bè, Jepet ¿qué creus que vindrá 'l cólera?
—Per mi no, á lo menos jo encare no 'l veig venir.
—Donchs jo 't dire que no es pas aquesta la méva
manera de veure.

Italia 's queixa del discurs de 'n Pidal y 'l Mónstruo
rectifica aquell discurs y dona satisfaccions á Italia.

Arriba l' embaixador de Fransa á Zarauz y 'ls del
cordó sanitari no 'l deixan desembarcar. Lo govern
francés se queixa y 'l Mónstruo dona satisfaccions á
Fransa.

Lo Mónstruo es aixís: mols satisfaccions als extran-
gers y moltíssims disgustos als espanyols.

Continúa 'l *Crit de la patria*, periódich carcunda, em-
bestint als mestissos com si fossen cipayos ó carrabi-
ners.

En l' últim número hi ha una carta de Girona, en la
qual s' hi llegeixen los següents párrafos:

«No hi ha un sol mestis en Girona que no fós capás
de vendres á Jesucrist en cambi de quartos y de ho-
nors.»

Parla després del Dr. Reig suspés pel bisbe del cà-
rrech de capellá y exclama:

«Es cert que si lo Dr Reig per compte d' ésser un
sacerdot morigerat, hagués sigut un capellá lliberti,
dissolut, *mugeriego* (¡olé!) hauria sigut tractat ab més con-
sideració per las personas á qui aludesch.»

Entre las personas á qui aludeix s' hi conta á un tal
Reverent Culléll, del qual diu lo següent:

«Advertesca, senyor director, que l' ex-pare Culléll
fou frare. Tal volta en un convent de Gracia li dirian
lo motiu que l' obliga á penjar los hàbits á la figura.»

¿Qué no veuhen com s' explican
los carlistas de Girona?
Fins als capellans mestissos
los mossegan la corona.

En un hostel:
—Escolteu, hostalera, avuy he trobat un pèl negre
molt llarch a l' escudella.

L' hostalera ab molta flemma:
—Que la cuynera siga morena jo no 'n tinch cap
culpa: si 'n sab alguna de rossa, atrássimela.

Un home polítich que 's precia de coneixe molt bè
á l' Espanya assegura que no anirém bè ab cap de las
Constitucions conegudas.

—L' única constitució, diu, que aniria bè en aquest
pais, hauria de constar tant sols de dos articles.

«Article 1.er—Tots los espanyols serán empleats.
«Article 2.º—Lo sou de tots los funcionarios espanyols
serán abonats per las nacions extrangeras.»

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Mo-re-na.*
2. SINONIMIA.—*Boca.*
3. MUDANSA.—*Rich Ruch-Roch.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*L' ase de 'n Mora.*
5. GEROGLIFICH.—*Per sants á missa.*

Han enviat totas las solucions los ciutadans Coopera-
tiu y Nas de punta ingle-a.—N' han endavinadas 4 Un
Tarrassench y Pam y Pipa; 3 Un catalanista; 2 Un de
Sant Pol; y 1 no mes un Pianista y M. R. R.

XARADA.

En lo mercat de *Total*
vaig comprar un *dos-tercera*

molt barato y molt *primera*
á un pagés molt prim y alt.

LL. MILLÀ.

SINONIMIA.

L' home que *tot* á sa dona,
ningú 'l perdona;
Io sabater, junt ab pasta,
lo meu *tot* gasta;
es cosa que *tot* me causa,
lo parlá ab pausa;
mes, tampoch no *total* gaire,
fer lo xarraire.
Ab quatre lletras no més,
trobaréu prompte lo qu' es.

DEUDET DE REUS.

CONVERSA.

—Ola Jaumet que no ho saps?
—No pas tot.
—Lo Marianet diu que 't darà una tunda.
—Ni ell, ni cent com ell.
—Ja ho veurás.
—Saps qui me la podria doná lo...
—Qui.
—Los dos ho havém dit.

UN BISMARCK.

TRENCA-CLOSCAS.

¿Y PER CRISTO?

Formar ab aquestas lletras un objecte que s' usa en
totas las oficinas y casas de comers.

DEUDET DE REUS.

GEROGLIFICH.

×
G I A
N o e
L × I

J. DE DONNA JUANITA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Han enviat xaradas ó endavinallas dignas d' insertarse 'ls ciuta-
dans Morolobocongol, Ll. Milla, Nicodemus y Un Barcelonell.

Las demás que no s' mencionan no 'ns serveixen com y tampoch
lo qu' envian los ciutadans Col-la-eposcanirrecada, Ricardo Vila-
rel, Ll. Morera, P. Casens, Martiniño, G. Nou, Un del Pandango y
Pau Bresca.

Ciutada J. P. M. Reus: La poesia de vostre ha perdut la oportuni-
tat.—J. N. P.: La noticia que 'ns dona es massa personal y no val la
pena de ser insertada.—Pitos y flautas: Publicarém dos rombos.—
Pep Mestrada: Id. un logogrifo.—R. Rumia: Id. id.—Jaume Bros y
Recasens: Id. un rombo.—E. G. Granollers: Publicarém la poesia en
la proxima *Esquilla*.—Peret de Reus: Insertarém dos logogrifos.—
Coixet de Reus: Id. dos geroglífichs. De lo demás 'ja 'n parlem.—
Arrenca naps: Id. un ters y un quadrat.—Ll. Milla: L' articlet podrà
insertarse.—R. B. Sant Salvador de Toió: La senmana entrant ne par-
larém.—Nas de punta loglesa: Publicarém molta part de lo que 'ns
envia.—Pam y Pipa: Id. un quint de paraulas.—Un Barcelonell: Id.
mudansa y geroglífich.—Ciutadans J. M. Mataró, J. P. (Montreal) y
A. R. (Tarrasola): Quedan servits.—Un Republica francès. La sen-
mana entrant ne dirém alguna cosa.—J. P. Montreal: Ja poden en-
viar lo recaudat per las viudas dels militars, en sellos de franqueig.

Suscrició á favor de las viudas y dels orfes
dels militars fusellats á Girona.

(Llista de LA CAMPANA DE GRACIA.)

Suma anterior. . . . . 2,183'50 rs.

M. Ll., 10.—Jose Folguera, 20.—S. A., 20.—Juan Llaberras y
R., 1.—Juan Comalat, 8.—José Roca, 4.—Mariano Castellá, 4.
—Barjau y Torné, de S. Andrés, 12.—Francisco Ollé, de San
Andrés, 4.—J. F., 100.—José Peix, calderero, 12.—Pedro Gar-
rreta, de Reus, 4.—Un guardia civil, 6.—J. Rius, 4.—T. Ribas,
4.—D. Ribas, 4.—F. Ribas, 4.—J. Ribas, 4.—M. Ribas, 4.—
F. S., 8.

De la Societat humorística de la Banya de Gracia, producto
de la funció de la nit del 19 en lo Círcul Familiar del carrer
de Claris, 480.

De Gabá lo següent: José Dordella corresponsal Campana,
10.—Jacinto Fulquet, 4.—Juan Pagés, 4.—Joaquin Campamà,
4.—Antonio, 2.—Antonio Tarrados, de Vallburguina, 10.

Recaudado en S. Ginés de Vilasar lo siguiente: El corres-
ponsal Campana, 2.—Un anti Pidalista, 2.—Pedro Mr. Cirera,
4.—B. P., 2.—D. R., 2.—J. C., 4.—Juan Colomá, 2.—Ginés Trias,
20.—Jose Villa, 4.—Juan Puig, 10.—G. Ll., 4.—Un contrari de
la pena de mort, 4.—J. E., 10.—Juan Roura, 2.—P. F., 4.—Sal-
vador Prats, 4.—J. E., 4.—José Brasó, 2.—Juan Noguera, 2.—
Miguel Galceran, 2.—Martin Casals, 2.—P. R., 1.—Un corista
de la Ajada, 4.—Un altre pèl heroes, 2.—Un altre pèl hé-
roes, 2.—Joaquin Curnet, 8.—Joaquina Curnet, 1.—Cristina
Curnet, 1.

Precedent de Cerviá (Provincia Lérida) lo sigüent: Anto-
nio Vidal, 4.—Miguel Palau, 4.—Andrés Geloch, 4.—José Ru-
bio, 4.—Ramon Llort, 2.—José Vila A., 2.—José Vila M., 4.—
Ramon Vila M., 3.—Ramon Vila A., 2.—Ramon Ballvé, 2.—
José Jerma, 2.—Francisco Moné, 2.—Sebastian Martí, 2.—
José Tort, 1.—Francisco Martí, 2.—Juan Perramon, 2.—Pas-
qual Simó, 2.—Pedro Farré, 1.—Francisco Manresa, 4.—Jaime
Manresa, 1.—Francisco Martí, 2.—Miguel Llovera, 4.—P. M.
M., 4.—F. R., 4.—Pedro Alentorn, 1.—Otras personas, 5.

J. M. C. Un décimo de la Lotería de Madrid del sorteo que
se celebrará el 28 de Julio N.º 9,145.

Total. . . . . 3,115'50 rs.

Continua oberta la suscrició.

Nota important.—La comissió de la premp-
sa vá acordar tancar la suscrició lo dia 25 del
corrent y proceder á la liquidació lo dia 30. La
CAMPANA DE GRACIA, admetrá quotas fins lo dia 30
á las 12 del mitj dia, á fi de que 'ls nostres
amichs de fora tingan temps d' enviarnos las
cantitats que recaudin ó tingan recaudadas.

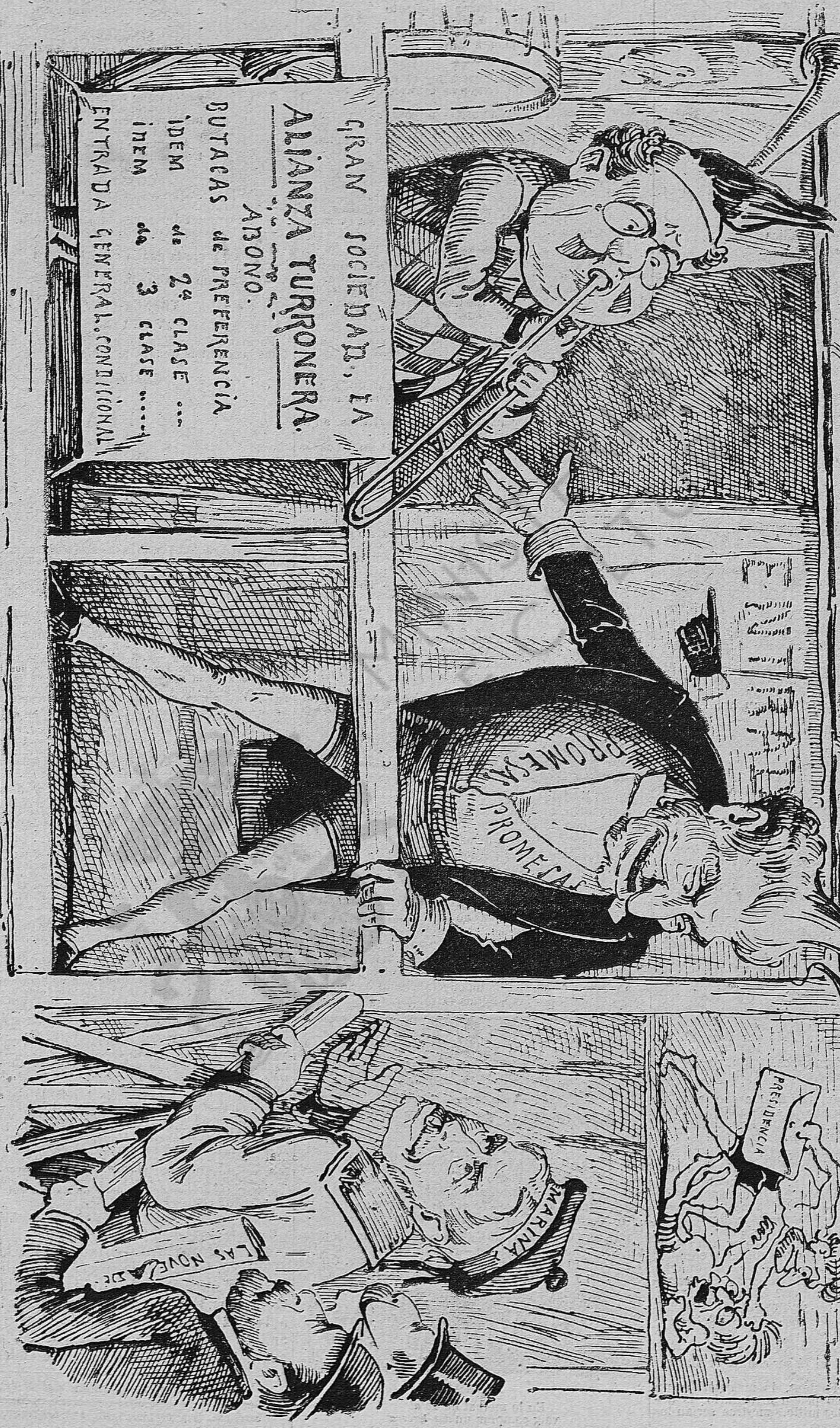
LOPEZ, Editor.—*Rambla del Mitj*, 20.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 21 y 23.

CIRCULO LIBERAL.

INAUGURACION EXTRAORDINARIA

GRAN SOCIEDAD, IA
ALIANZA TURRONERA.
 AÑO DE 1880.
 BUTACAS DE PREFERENCIA
 IDEM de 2ª CLASE ...
 INEM de 3ª CLASE ...
 ENTRADA GENERAL. CONDICIONAL

Vajan entrant caballers y veuran com afayto à un Mónstruo.